

התאבדות

ושוב: אף אחד איננו אחראי!

השיעים אינם עשויים מעור אחד. חסידים חומייני, המכצעים את פיגועי ההתאבדות, הם מיעוט קטן בקרב הציבור השיעי בלבנון. נביה ברי, מנהיג אל-אמל, המנהיג השיעי העולה כביירות, שולט על ציבור גדול יותר. השיעים בדרום התייחסו במשך זמן רב לצה"ל בניטרליות, ואף באהדה. אבל כולם שיעים, והם מאוחדים מאוד.

מזה זמן נעשה הכל כדי להפוך את האוכלוסיה הזאת לגורם עיון לישראל. עצם ההכנות הגלויות לשהות-נצח של ישראל באזור זה יצרות רקע לשינוי עמוק כיחסם של השיעים.

אחריכך באה התקרית נבטייה. לולא ההתנשאות הישראלית המטופשת, ולולא הרשלנות של שילטונות-צה"ל, היתה נמנעת התנועה של חיילי צה"ל בליבה של עיריה שיעית זו ביום המקודש לה ביותר ("יס-כיפור השיעי"). תחת זאת נכנסה שיירה של צה"ל ישר אל תוך המון המתפללים, שנהר מתוך המיסגרים, ונשפך דם. לאחר מכן אירעה התקרית בסרפנד, מצפון לצור. קשה להבין איך רודשטות נכנסה בשרותי-הביטחון שהחליטו לפלוש לבית בכפר שיעי ולהחרים שם נשק, שכל הציבור השיעי רואה בו נשקהגנה חיוני למניעת מעשי-טבח בו נבוא העת.

תקרית זו הסתיימה בשלושה הרגים שיעים, בהפגנות בכל רחבי האזור ובהעמקת האביה בין שילטון-הכיבוש ובין האוכלוסיה. **כל התקריות האלה נובעות מן הגישות הנפשיות שנרכשו בשטחים הכבושים של הגדה ורצועת-עזה.**

היחס אל האוכלוסיה הכבושה כאל אבקאדם, הזילול הטוטאלי ברגשותיה, השחצנות של הכובש, המהולה בכורות — כל אלה עלולים להצמיח בדרום-לבנון פירות-באוישים מורעלים.

האוכלוסיה השיעית אינה דומה לתושבי הגדה המערבית, ומינהל הקרקע באזור זה אינו דומה לנוף של עזה. זוהי ארץ אידיאלית למילחמת-גרילה.

המצאותם של כמה אנשים אינטליגנטיים במוסדות-הכיבוש אינה משנה דבר. ההידרדרות המהירה והתלולה של המצב מובטחת.

עכשיו צ"ן הרעיון הגאוני לסגור את גשרי-האוויר. זהו רעיון המשכנע אוטומטית בורים וכסילים, ועל כן רבש לו במהרה חסידים נלהבים בממשלת-ישראל.

קשה להעלות על הדעת רעיון מסוכן יותר. הוא לא ישנה דבר לגבי יכולתם של אירגוני המחתרת, המאוישים על-ידי מתאבדים הששים אל המוות כאל מיצווה רתית עליונה. הקו הוא ארוך ומתפתל, ואמצעי-לחימה יגיעו למי שיגיעו גם כאשר הגשרים יהיו סגורים הרמטית.

אך סגירת הגשרים תכבד לאיד-שיעור את עול הכיבוש על האוכלוסיה בדרום בכלל, ועל השיעים בפרט. אב יינתק מכו, אח מאחות. השליטה הפורמלית של שילטונות-ביירות תסתיים גם להלכה. הכיבוש הישראלי, שהתעטף על כה בתחפושת של זמניות ובהטוואה של "סיוע לאוכלוסיה", ייחשף בכל מערמויו.

זה יהיה האות לפתיחת מילחמת-גרילה כללית. אלוהים ירחם על חיילי צה"ל שישתרו בלבנון בתנאים אלה.

אולם גם אם הגשרים יישארו פתוחים, אם יימנעו מעשים של טימטום ויהירות, מוכרח המצב להידרדר. רק קצב ההידרדרות יהיה שונה. מיספר הכרונות של ההרפתקה האומללה בלבנון עלה עתה על 550.

עד מתי יימשך הטיורוף הזה? המילחמה נועדה, כביכול, להגן על שלום התושבים בגליל. אך מעולם לא נהרגו בגליל, ובישראל כולה, כליכר הרבה ישראלים כפי שנהרגו ונהרגים עתה בלבנון. נאמר לנו שזוהי תרופה נלזלת, ולקיננו ברלקת-דיאות קטלנית. עתה יש המייעצים לנו להירפא מפנה על-ידי כך שנלקה כטרטן המילחמה בסוריה.

עד מתי נישאר בארץ המקוללת?

בראיון ששודר גם בטלוויזיה הישראלית קבע ערפאת כי 39 קציני-רפת"ח נעצרו על-ידי חיילים הישראלי.

מצור ישראלי זה, המנתק את כוחות-אש"ף מנתיבי-האספקה היחידה שבו יכולים להגיע אליהם תגבורת, אספקה ותחמושת — את מי הוא משרת?

התשובה נתונה מראש: הוא מסייע לאותה חבורה של סוכני סוריה ולוב, שכלייהתקשרות בישראל מתעקשים לקרוא לה. "מורדי אש"ף". אלה הן יחידות של הצנא הסורי (ובכללן חטיבת "צבא-השיחרור הפלסטיני", שאיננה אלא יחידה של צבא-סוריה) ושכירי-חרב פלסטיניים של סוריה, כמו אחמד ג'בריל, אברמוסה ועוד.

כל אלה הטילו מומן מצור על כוחות-אש"ף בטריפולי, שעליהם מפקד יאסר ערפאת. המצור הסורי משלושה עברים, והמצור הישראלי מן העבר הרביעי, משלמים זה את זה.

את זעמו כלפי האחרים ולשאלו שאלות בלתי-נעימות.

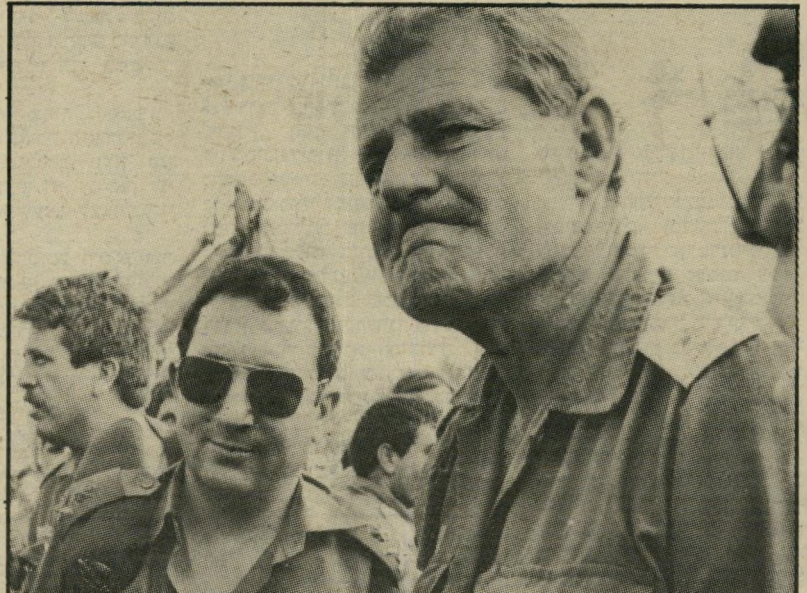
מוכרחים לפעול מהר ובחזקה — ולא חשוב נגד מי ולשם מה.

עין תחת עין — ולא חשוב עינו של מי. העיקר שתהיה עין.

הפרופסור משה ארנס הכריז: "נכה כחורה בעוצמה" מילים כדורכנות. העם אוהב לשמוע מילים כאלה.

"בחזרה? בחזרה נגד מי?" ההגיון אומר שפעולת-נקמה, גם כשהיא באה רק כדי לתת פורקן לרגשות, צריכה להיות מבוננת נגד מכצעי המעשה שעליו מבקשים נקמה.

אך לארנס ולעמיתיו לא היה זמן לדקדק דיקווקי-עניות. הם ידעו שבעיני הממונים אין הבדל. כולם "מחבלים". העיקר, "להכות בחזרה בעוצמה" מייד, לפני שיתחילו לשאול שאלות. וכך בוצעה פעולת-תגמול נגד המיתקנים בעיריה בחמדון, שלא היה להם שום קשר לעניין.

אלוף-פיקוד-הצפון אמיר דרווי במקום הפיגוע: יותר מדי

למעשה, קיים בין כל אלה שיתוף-פעולה הדוק, שמטרתו היא להשמיד את אש"ף של ערפאת. כלומר: את אש"ף שהצהיר בעשרות הצהרות ומיסמכים בינלאומיים על נכונותו להגיע להסדר מדיני. סוריה ו"המורדים" הכריזו כפה מלא מילחמה על ערפאת מפני שהוא "חותר לשלום עם ישראל", וממשלת-ישראל עוזרת בפועל לכוחות המטיפים למילחמת-נצח בישראל.

לרעתו זוהי מדיניות מטורפת, בזוייה, אווילית מאין כמוה. אני סבור שהיא מהווה משע כלפי עתידה וביטחונה של מדינת-ישראל.

אבל זוהי המדיניות של הממשלה, ואם זוהי המדיניות — מה, למען השם, ההגיון בהפצצות מיפקדה של אחמד ג'בריל בבחמדון, כאשר מסייעים לאותו אחמד ג'בריל בטריפולי? מה ההגיון בשיתוף-פעולה בפועל עם סוכני-סוריה בצפון לבנון, ובהפצצת מיתקניהם במרכז-לבנון?

מטורף, מטורף, מטורף העולם — העולם של שמיר, ארנס ושות'.

המצפון לבנון — לדרומה, אחרי שבוצעה, למעשה, חלוקת לבנון בין סוריה וישראל, בהסכמה אילמת הרדית — האוכלוסיה באזור-הכיבוש הישראלי היא ברובה שיעית.

זה קצת מזכיר אדם שספג מכות מבריון אימתני והמתנקם בילד הי ראשון שהוא נתקל בו ברחוב.

אין צורך לרחם על יושבי המיפקדה בבחמדון. יושבים שם אנשי חזית-הסירוב, הפלסטינים שבגרו באש"ף ושהשכירו את עצמם כשכירי-חרב לסורים וללובים. הם מטיפים למילחמת-נצח בישראל ולרצח יאסר ערפאת וישראל, "הבוגדים", הזוממים לעשות שלום עם ישראל.

לא, אין צורך לרחם. אבל יש כאן עניין של הגיון.

קודם כל, כאשר מפציצים יעדים השוכנים בקרב אוכלוסיה אזרחית, אין מנוס מפגיעה באוכלוסיה. זוהי אוכלוסיה רדוית, הנאמנה לוואלדי ג'ונבלאט — ודווקא אותה מבקשת ישראל לאחרונה לפייס ולמשוך לצידה.

הפרושים בלבנון הם גם קרובי-משפחה של הדרוזים הישראליים, שנהרגו בצור. איזה הגיון יש בפעולה המוכרתה לקומם אוכלוסיה זו נגד ישראל — ובצדק, שדרי אין כל קשר בין הדרוזים בהרייה-שוף ובין השיעים הקנאים. חסידיו חומייני?

אך לא זה העיקר. העניין משוגע עוד הרבה יותר.

לפי דברי יאסר ערפאת, מקיימת ישראל מזה כמה זמן מצור ימי הרוק על נמל טריפולי בצפון לבנון, שבו התבצרו הכוחות הנאמנים לאש"ף.

בכל תולדות ישראל לא היה עוד פיגוע כליכר צפוי מראש, כמו זה.

לפחות מאז הפיגועים במיפקדות של האמריקאים והצרפתים בביירות היה ברור לחלוטין כי בלבנון מתפקדת כיתת-מתאבדים שיעית, הפועלת ב"אמצעות מכונות-תופת הפורצות אל היעד".

כולם חכמים לאחר-מעשה. אך הפעם היו אזהרות מפורשות לפני-מעשה — בין השאר מעל עמודי שבועון זה (ראה איגרת העורך בעמוד 14).

קשה להגן על כל חייל בכל מקום מפני כל פיגוע. אך ניתן להגן — להגן בביטחון של כל מאה האחוזים — על מיתקן אחד מפני פיגוע ששיטתו ידועה מראש. זה היה פשוט, זה היה קל, וזה לא נעשה.

אין צורך בשום ועדת-חקירה כדי לקבוע: היתה באן הזנחה פושעת.

זנחה של מי? מי אחראי?

מי אחראי לכך שהמיתקן לא הוקף מכל העברים במיתקני-מגן המונעים כל גישה לרכב? ואם הוחלט להשאיר דרך-גישה אחת לרכב — מי אחראי לכך שדרך זו לא אוכטחה בצורה המונעת לחלוטין מרכבי-פיגוע כל אפשרות לפרוץ בכוח? ושבקירבת המיתקן שבו שהו וישנו אנשי הביטחון ועצירים כה רבים כסכנה מתמדת היו מצויים מחסני-תחמושת?

אפשר להוסיף שאלות כהנה וכהנה. אך די באלה, הגלויות ביותר.

בוודאי ניתן למצוא רביסמל או סגן מיישנה, ולהטיל עליו את האחריות, על פי השיטות הבדוקות והמוכרות.

אני איני מסתפק בכך. ראיתי במקום את אמיר דרווי, אלוף פיקוד הצפון, באורח פלא צץ ראשו של דרווי בכל אסון, בכישלונות הצבאיים של מילחמת-הלבנון, באסון של צברה ושאת-אל. באסון של צור לפני שנה. באסון של צור הפעם. האיש הזה צובר אסונות בקצב מסחרר. אולי הגיעה השעה להסיק מכך את המסקנה שאין מקומו בתפקיד אחראי, הקובע לגבי חייהם של בני-אדם?

הרמטכ"ל הוא חרש, נכון. אך מה קרה לעיקרון האחריות הפיקודית?

אם אחרי כל מה שקרה בדרום-לבנון לא שררה כדרגים הקובעים מידה מספקת של ריכות, כדי למגן את המיתקנים הנייחים החשופים לפיגוע — האם אין האחריות הראשונה לכך רוכצת על הרמטכ"ל? ומעל לרמטכ"ל — שרהביטחון.

שרהביטחון יודע לחייך יפה. לדבר יפה. להצטיר יפה. אך האם תפקידו של שרהביטחון הוא לחייך, לדבר, להצטיר יפה? האם אין רוכצת עליו שום אחריות למה שקורה בתחום "האחריות"?

כמה ימים לפני האסון הצטלם השר יפה בטלוויזיה, לא הרחק מצור. הוא דיבר יפה, ובהגיון. חבל שלא הביט במיתקני צה"ל במקום.

אין צורך להיות מ"סייף בצה"ל כדי לראות שמיטקן מרכזי אינו מוגן וממוגן מפני פיגועי-התאבדות באמרי צעות מכונות-תופת פורצות. סגן טוראי יבול לראות זאת.

מה היתה צריכה להיות המסקנה של שרהביטחון אחרי כישלון מחירי זה? להורות לרמטכ"ל למנות עוד ועדת-חקירה של קציני צה"ל, כדי שצה"ל יוכל שוב לחקור את עצמו? או — שמא — להתפטר?

זאת לא היתה, כמוכן, התגובה היחידה של שרהביטחון ועמיתיו.

כפולטיקאים משופשפים הם הבינו שאחרי כישלון מחירי כזוהי יש לתת להמון פורקן מידי לרגשותיו — אחרת הוא עלול להפנות